

Veselības un sociālās aprūpes studentu motivēšana karjeras izvēlē gerontoloģijas nozarē inovatīvā izglītībā.

G. Schoofs¹, A. Coffey², P. Sourtzi³, A. Stizel⁴, T. Žiljak⁵

Ievads

Visā Eiropā iedzīvotāji strauji noveco. Šī demogrāfiskā tendence sabiedrībā rada milzīgus izaicinājumus, ieskaitot augošu prasību pēc aprūpes un aprūpētājiem ar specifiskām kompetencēm veco cilvēku aprūpē. Tā kā mūsdienās veco cilvēku aprūpi varam uzskatīt par nopietnu profesionālu problēmu un turpmāk tā var kļūt vēl lielāka, būtu jāpievērš vairāk uzmanības tam, kā vairāk profesionāļu varētu pievērst darbam veco cilvēku aprūpē. Viens iespējams veids ir motivēt studentus izvēlēties darbu gerontoloģijas nozarē. Pētījums rāda, ka studentu attieksme pret veciem cilvēkiem veidojas studiju laikā (Coffey et al., 2015). Tas norāda, ka mācīšanās pieredze var būt svarīgs faktors, kas varētu palielināt viņu vēlmi izvēlēties profesionālu karjeru gerontoloģijas nozarē.

Nav ticams, ka studenti, kuriem ir pieredze vājā mācību vidē, izvēlēties darbu gerontoloģijā (Coffey et al., 2015; Haron, Levy, Albagli, Rotstein, & Riba, 2013; Brown, Nolan, Davies, Nolan, & Keady, 2008; Nolan, Brown, Davies, Nolan, Keady, 2006). Daudzveidīga mācību vide ne tikai pievērš uzmanību zināšanām un prasmēm, bet liek arī studentiem apzināties, ka veco cilvēku aprūpe var būt liels izaicinājums un gandarījums. Nolans (2006) Sešu sajūtu aprakstā raksta, kas studentiem nepieciešams studiju laikā, lai viņiem veidotos pozitīva mācīšanās pieredze un Koh (2012) apgalvo, ka inovācijas izglītības procesa laikā ir svarīgs aspekts, kas uzlabo vispārējo mācīšanās apmierinātību.

Mērķis un pētījuma jautājums

Tā kā izglītība var būt svarīgs faktors studentu vēlmei izvēlēties darbu gerontoloģijā, pētījuma mērķis bija formulēt atbildes uz jautājumu: “Kuras inovatīvās mācīšanās/apmācības metodes izglītībā var sniegt devumu studentu vēlmei strādāt ar veciem cilvēkiem?” Lai sasniegtu mērķi, tika veiktas literatūras studijas, lai gūtu ieskatu studentu vajadzībās un atrastu kritērijus inovācijām izglītībā. Labas prakses piemēri mācot un mācoties par gerontoloģiju, ko izmanto Beļģijā, Īrijā, Austrijā, Grieķijā un Horvātijā, tika savākti un analizēti, izmantojot kritērijus, kas tika sameklēti literatūras studijās. Labās prakses piemēri, kas saskan ar kritērijiem, tiks saukti par inovatīviem labās prakses piemēriem.

Metodoloģija

Kvalitatīvais pētījums tika veikts, lai atklātu inovatīvos labās prakses piemērus mācīšanas un mācīšanās metodēm gerontoloģijā, ko izmanto Beļģijā, Īrijā, Austrijā, Grieķijā un Horvātijā un kuras var pozitīvi ietekmēt studentu domas par profesionālo karjeru gerontoloģijā. Tika studēta literatūra, lai atrastu kritērijus, kas

---

1 University College Leuven-Limburg, Belgium

2 University College Cork, Ireland

3 National and Kapodistrian University of Athens, Greece

4 Carinthia University of Applied Sciences, Austria

5 Public Open University Zagreb, Croatia

noteiktu, vai mācīšanās vai apmācības metode var tikt nosaukta par inovatīvu labās prakses piemēru. Kritēriji tika atrasti Nolana (2006) Sešu izjūtu modelī un Mareja (Murray, 2013) inovatīvās izglītības aprakstā.

Paraugi, kas balstās uz iepriekš minētajiem kritērijiem, tika izdalīti augstākajās mācību iestādēs Beļģijā, Īrijā, Grieķijā, Horvātijā un Austrijā, lai savāktu iespējamās inovatīvās labās prakses piemērus. Aizpildītie paraugi tika analizēti deduktīvi un rezultāti tika prezentēti, izmantojot Millera (1990) izglītības modeli, kurš ir kompetencēs balstītās mācīšanās modelis. Tikai tie piemēri, kas saskaņā ar Nolanu (2006) var novest pie daudzveidīgas mācīšanās prakses, un kas tika novērtēti kā inovatīvi, tika ietverti.

Rezultāti

Divdesmit trīs labās prakses piemēri tika sniegti un tie ietvēra paraugus no Nolana Sešu izjūtu apraksta (2006) un tādēļ var tikt uzskatīti kā piemēroti labās prakses piemēri veselības un sociālās aprūpes profesionāļu izglītošanai.

Pēc 23 piemēru izskatīšanas atbilstībai inovāciju kritērijiem 20 labās prakses piemēri palika un tiek uzskatīti, ka tie ir inovatīvie labās prakses piemēri.

Lai labāk saprastu iegūtos rezultātus, tika izmantots Millera modelis, kas palīdzēja strukturēt inovatīvos labās prakses piemērus saskaņā ar četriem kompetenču līmeņiem.

Tomēr, balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, nav iespējams teikt, ka viens inovatīvais labās prakses piemērs ir labāks par citu. Tas ir tāpēc, ka Sešu izjūtu modelis nav veidots, lai to lietotu tādā veidā. Taču veiktā analīze var tikt izmantota, lai pievērstu uzmanību dažām iztrūkstošām saiknēm saistībā ar Sešu izjūtu aprakstu. Inovatīvās labās prakses piemēri var tikt uzlaboti, pievērsot papildus uzmanību tām definīcijas daļām, kas attiecas uz dažādām izjūtām, kas netika ietvertas.

Inovatīvās labās prakses piemēri ir pievienoti pētījuma ziņojuma pielikumā un var tikt apskatīti ELLAN mājas lapā <http://ellan.savonia.fi/index.php/news>

Secinājumi

Saskaņā ar literatūru izglītība ir viens no iespējamiem veidiem, kā saskaņot studentu uzskatus par darbu ar veciem cilvēkiem un motivēt viņus darbam šajā jomā. Daudzveidīga mācību vide un inovācijas izglītībā par novecošanos, īpašu uzmanību pievērsot zināšanām, prasmēm, izaicinājumiem un gandarījumam, varētu palielināt interesi darbam ar veciem cilvēkiem.

Divdesmit inovatīvo labo prakšu piemēri veselības studentu izglītošanai tika atrasti pēc kvalitatīvā pētījuma veikšanas. Katram inovatīvās labās prakses piemēram ir potenciāls, kas var nodrošināt studentiem pozitīvu mācīšanās pieredzi un stiprināt ticību tam, ka darbs gerontoloģijā prasa īpašas prasmes, tas var būt izaicinājumu un gandarījuma pilns.

Inovatīvās labās prakses piemēri, kas minēti pētījumā, vairāk tika īstenoti dažādos kompetencēs balstītās mācīšanās līmeņos. Pētījums parāda iespējamās metodes, ko var izmantot ne tikai, lai sagatavotu bakalaura studiju programmu studentus, bet arī, lai stimulētu viņus izvēlēties profesionālu karjeru gerontoloģijā. Tomēr ierobežotā laika un resursu dēļ šajā projektā inovatīvo labo prakšu piemēru efektivitāte nevarēja tikt novērtēta.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.